

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Прев 49/2015
08. октобар 2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, као председника већа, судије Гордане Ајншпилер-Поповић, и судије Јелене Боровац, као чланова већа, у правној ствари тужиоца S. из ... Г.-Б., Р.С., кога заступа Ж.Н., адвокат из Н.С., против туженог Република Србија, коју заступа Републички јавни правобранилац из Београда, ул. Немањина бр.22-26, ради дуга, вредност предмета спора 17.180.521,00 динара, одлучујући о ревизији тужиоца, која је изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр.327/14 од 15.10.2014. године, донео је у седници већа одржаној дана 08. октобра 2015. године, следећу

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр.327/14 од 15.10.2014. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П бр.5969/2013 од 05.11.2013. године, одбијен је тужбени захтев тужиоца S. из М.В. – Б., Р.С. којим је тражио да се обавезе тужена Република Србија да му исплати износ од 150.794,95 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате са законском затезном каматом почев од 05.11.2013. године па до исплате и обавезан је тужилац да туженом надокнади трошкове парничног поступка у износу од 37.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж бр.327/14 од 15.10.2014. године, одбијена је жалба тужиоца као неоснована и потврђена пресуда Привредног суда у Београду П бр.5969/2013 од 05.11.2013. године.

Против правноснажне пресуде Привредног апелационог суда у Београду Пж бр.327/14 од 15. октобра 2014. године, тужилац преко пуномоћника из реда адвоката је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд одлучујући о ревизији тужиоца у складу са одредбом члана 408. Закона о парничном поступку (Сл. гласник РС бр. 72/11 и 55/14), утврдио је да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Друге битне повреде поступка се не истичу.

Тужилац је тражио накнаду штете због одузимања теретног возила марке „Мерцедес-бенз“, рег. ознаке ... са прикључним возилом (хладњача), рег. ознаке ..., за период од 21.03.2011 па до 21.03.2013 године, када је возило враћено тужиоцу. Наведено теретно возило је привремено одузето од стране Вишег суда у Београду- Посебног одељења, изрицањем мере безбедности одузимања, на основу члана 80 и 87 КЗ, од оптуженог П.З., као предмет извршења кривичног дела из члана 346 и члана 246 КЗ.

Нижестепени судови су закључили да је одузимање предметног возила извршено током трајања кривичног поступка, по основу изречене мере безбедности одузимања, донете на основу овлашћења из члана 80. КЗ, и 87. истог закона, па се не може сматрати да је Виши суд у Београду поступао незаконито, без обзира што је по жалби тужиоца, другостепени суд преиначио првостепену пресуду и одбио предлог за изрцање мере безбедности одузимања предмета. Нижестепени судови су закључили да је суд овлашћен да меру безбедности одреди чак и у ситуацији кад не постоји предлог Тужилаштва за њено одређивање, да је предметно возило имало третман доказног средства, обзиром да га је окривљени употребио за извршење кривичног дела које му је стављено на терет и да до правноснажно окончаног поступка, није могло бити враћено тужиоцу, тако да поступање органа туженог, конкретно Вишег суда у Београду, није незаконито, па нема основа да се по члану 172. Закона о облигационим односима, тужена огласи одговорном за штету, због чега је одбијен тужбени захтев у целини

Према оцени Врховног касационог суда, правилно су нижестепени судови на утврђено чињенично стање, применили материјално право и то одредбе Закона о облигационим односима када су одбили захтев тужиоца као неоснован. Разлоге који су наведени у нижестепеним одлукама, прихвата и ревизијски суд.

Наводи ревизије тужиоца су неосновани. Ревидент и даље остаје при тврдњи да је Виши суд – Посебно одељење, неправилно и незаконито вршио јавна овлашћења, да није било места примени члана 87. Кривичног законика, што Привредни апелациони суд није уочио, нити је уважио, већ покушава да оправда изречену меру безбедности и екскулпира тужену од штете коју је тужилац претрпео. Ревидент сматра да је тужена одговорна за штету и да се у овом случају има применити аналогија са правом лица које је неосновано лишено слободе.

Међутим, ови наводи се не могу прихватити као основани. Да би тужена била одговорна и обавезана да надокнади штету коју је треће лице претрпело због неправилног или незаконитог рада државних органа, мора да постоји узрочна веза између вршења дужности службеног лица и проузроковане штете, као и да је штета наступила због незаконитог или неправилног рада државног органа. Незаконит рад државног органа, манифестовао би се као поступање противно закону, другом пропису или општем акту, или пропуштања да се закон, други пропис или општи акт примени, као и радња противна обичајима или правилима норме.

У конкретном случају предметно теретно возило „Мерцедес – Бенз“ одузето је као предмет извршења кривичног дела из члана 346. и члана 246. Кривичног законика, од оптуженог З.П., који је возило користио по основу Уговора о закупу, закљученог са тужиоцем. Одредбом члана 87. Кривичног законика, је прописано да се мера безбедности одузимања предмета може

одредити у погледу предмета који је био намењен или употребљен за извршење кривичног дела или је настао извршењем кривичног дела, кад постоји опасност да ће се одређени предмет поново употребити за извршење кривичног дела или је ради заштите опште безбедности или из моралних разлога одузимање предмета неопходно. Примена ове мере безбедности не утиче на право трећих лица на накнаду штете због одузимања предмета према извршиоцу кривичног дела. Виши суд у Београду је поступао у складу са позитивним законским прописима, како материјалним, тако и у процесним и у оквиру својих законских овлашћења.

Чињеница је да је суд правног лека преиначио одлуку првостепеног суда у погледу одређивања мере безбедности, али то не значи да је првостепени суд поступао ван закона и прописаних овлашћења.

Неосновано се у ревизији истиче да се у овом случају има применити аналогија са неоснованим лишењем слободе. То са разлога што за радње процесне принуде, предузете у кривичном поступку, према лицима која су неосновано лишена слободе, Законом о кривичном поступку је предвиђено право да траже накнаду штете материјалне и нематеријалне, док код одузимања ствари, одузетих поводом кривичног поступка, овим законом, није прописано право да се од државе тражи накнада штете због њиховог некоришћења, односно онемогућавања стицања користи, већ само право на враћање предмета. Право трећег лица на накнаду штете је предвиђено у одредби члана 87 Кривичног законика, али од извршиоца кривичног дела. Зато се одговорност државе за накнаду штете у овим случајевима утврђује и одређује према одредбама Закона о облигационим односима, који је правилно примењен у конкретном случају.

Како не постоји одговорност тужене Републике Србије, односно њеног органа, нити по основу кривице, ни објективне одговорности, нити је доказано да је штета настала радњама или пропуштањем органа тужене, то је правилно примењено материјално право и то одредба члана 172. Закона о облигационим односима, када је одбијен захтев тужиоца као неоснован.

На основу изложеног и процесних овлашћења из члана 414. Закона о парничном поступку Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Бранко Станић,с.р.**